



**Obiectivele cursului:**

- încadrarea sistematică a principalelor activități specifice recuperării pacienților cu afecțiuni neurochirurgicale/ neurologice – predominant grave
- deprinderea modului corect de a selecta pacientul neurochirurgical/ neurologic și de a-l integra într-un program de recuperare complexă în echipa multi-inter-disciplinară, cu obiective rezultate pe baza datelor și demersurilor moderne de evaluare clinico-paraclinică și funcțională
- particularitățile programelor de recuperare, bazate pe tehnici/ exerciții/metode de kinetoterapie și secvențe procedurale fiziatrice pe diferite grupe de afecțiuni neurochirurgicale/ neurologice
- îngrijiri recuperatorii/ nursing de recuperare/ reabilitare la pacienți neurochirurgicali/ neurologici
- adaptarea mediului ambiant, de viață, muncă și social la nivelul de dizabilitate respectiv la restanțul funcțional, ale pacienților neurochirurgicali/ neurologici

<b>Structura și conținutul cursului</b>		<b>Total ore curs: 28x2=56</b>
<b>Zile/ numărul cursului</b>		
<b>Sâmbătă, 25.07., 2015:</b>	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Aspecte introductive privind conceptul, conținutul și problematica, actuale, ale neurorecuperării/ neuroreabilitării, la adulți și vârstnici. Scurte elemente de ordin istoric. Demersuri și orientări actuale în domeniu – inclusiv (conceptul de “intersecție” pentru asistența comprehensivă a pacienților cu neuro-leziuni severe) ale Clinicii de Recuperare Neuro-Musculară (RNM) a Spitalului Clinic de Urgență ”Bagdasar-Arseni” (SCUBA), din București și ale Societății Române de NeuroReabilitare (acronim: RoSNeRa) – <b>Prof. Univ. Dr. Gelu Onose</b></li><li>2. Profilaxia și tratamentul bolii trombo-embolice în cadrul programului profilactic-terapeutic-recuperator complex, la pacientul neuro-lezat (inclusiv/ în special în context politraumatic) cu risc înalt – stadiile postacut/ subcronic – cu sau fără sancțiune neurochirurgicală – Asist Univ. Dr. Monica Haras</li><li>3. Disfuncții viscerale și somatice neurogene în afecțiuni neurochirurgicale/ neurologice: tulburări de control sfincterian, cardio-circulatorii, de termoreglare (etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare, asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator, în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional, ale pacientului – Ș.L. Univ. Dr. Cristina Daia</li></ol>	
<b>Duminică, 26.07., 2015:</b>	<ol style="list-style-type: none"><li>4. Prezentare sintetică a unor principale secvențe procedurale fiziatrice utilizate în recuperarea afecțiunilor neurochirurgicale/ neurologice (partea I) – <b>Prof. Dr. G. Onose</b></li><li>5. Prezentare sintetică a unor principale secvențe procedurale fiziatrice utilizate în neurorecuperare (partea a II-a) – Ș.L. Univ. Dr. Cristina Daia</li><li>6. Examinarea clinico-funcțională în neurorecuperare/ neuroreabilitare (evaluare obiectivă, cantitativă/ semicantitativă). Aspecte conceptuale și practice, de ordin semiologic (partea I) – <b>Prof. Dr. G. Onose</b></li></ol>	
<b>Luni, 27.07., 2015:</b>	<ol style="list-style-type: none"><li>7. Examinarea clinico-funcțională în neurorecuperare/ neuroreabilitare (evaluare obiectivă, cantitativă/ semicantitativă). Aspecte conceptuale și practice, de ordin semiologic (partea a II-a) – <b>Prof. Dr. G. Onose</b></li><li>8. Date fundamentale despre anatomia și fiziologia sistemului nervos central (SNC), periferic (SNP) și ale complexului/ “aparaturii” neuro-mio-artro-kinetic. Prezentare introductivă de noțiuni neuro-fiziopatologice în afecțiuni nevraxiale (encefalice și</li></ol>	

mielice) – Șef de Lucrări Univ. Dr. Aurelian Anghelescu

9. Examinarea clinico-funcțională în neurorecuperare/ neuroreabilitare (evaluare obiectivă, cantitativă/ semicantitativă). Aspecte conceptuale și practice, de ordin semiologic (partea a III-a) – **Prof. Dr. G. Onose**
10. Elemente principale de clinică și principii terapeutice în afecțiuni neurochirurgicale/ neurologice – Ș. L. Dr. A. Anghelescu

---

**Marti, 28.07., 2015:**

11. Examinarea clinico-funcțională în neurorecuperare/ neuroreabilitare (evaluare obiectivă, cantitativă/ semicantitativă). Aspecte conceptuale și practice, de ordin semiologic (partea a IV-a) – **Prof. Dr. G. Onose**
12. Politraumatismele definite, frecvență, considerații fiziopatologice. Principale asociații politraumatice: considerații generale. Dificultatea îngrijirilor la pacienții cu politraumatisme și leziuni ale axului nevraxial – Ș. L. Dr. A. Anghelescu
13. Examinarea clinico-funcțională în neurorecuperare/ neuroreabilitare (evaluare obiectivă, cantitativă/ semicantitativă). Aspecte conceptuale și practice, de ordin semiologic (partea a V-a) – **Prof. Dr. G. Onose**
14. Traumatismele cranio-cerebrale: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, principii de evaluare și asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator în funcție de contextul etiopatogenic și clinico-funcțional, ale pacientului (stadiile acut/ subacut și respectiv, tardive: cronic/ sechelar). Consecințe neuro-somato-psihiice, ale injuriilor encefalice: leziuni ale nervilor cranieni, epilepsie posttraumatică, spasticitate, durere neuropată, disfazii, tulburări de mișcare – inclusiv abordare terapeutică de tip mixt, neurochirurgical-fiziatic, prin stimulare cerebrală profundă/ deep brain stimulation (DBP) etc. (partea I) – Ș.L. Dr. A. Anghelescu

---

**Miercuri, 29.07., 2015:**

15. Date moderne privind mecanisme lezionale intime în patologia (predominant – dar nu exclusiv – traumatică) nevraxială și demersuri conexe de neuroprotecție, inclusiv experiența în domeniu a Clinicii de RNM a SCUBA – **Prof. Dr. G. Onose**
16. Traumatismele cranio-cerebrale: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, principii de evaluare și asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator în funcție de contextul etiopatogenic și clinico-funcțional, ale pacientului (stadiile acut/ subacut și respectiv, tardive: cronic/ sechelar). Consecințe neuro-somato-psihiice, ale injuriilor encefalice: leziuni ale nervilor cranieni, epilepsie posttraumatică, spasticitate, durere neuropată, disfazii, tulburări de mișcare – inclusiv abordare terapeutică de tip mixt, neurochirurgical-fiziatic, prin stimulare cerebrală profundă/ deep brain stimulation (DBP) etc. (partea a II-a) – Ș.L. Dr. A. Anghelescu
17. Aspecte principale de propedeutică pentru recuperare în patologia – predominant dar nu exclusiv – traumatică a sistemului nervos central (stadiile postacut și subcronic/ cronic): Definiri de noțiuni. Precizări privind statusuri și disfuncții (în special mai complexe – ex.: tulburări ale stării de conștientă) la bolnavi cu leziuni severe ale SNC, în stadiile postacut/ subcronic. Date succinte de epidemiologie. Principale (alte) mijloace/ instrumente de evaluare/ clasificare utilizate în scop diagnostic (inclusiv ca și criterii de admitere la neurorecuperare)/ prognostic sau/și pentru analizarea/ măsurarea efectelor obținute prin intervenții terapeutico-recuperatorii în domeniu – **Prof. Dr. G. Onose**
18. Particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator – în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional – ale pacientului cu patologie vasculară cerebrală, traumatică și netraumatică (hemoragie subarahnoidiană,

malformații vasculare cerebrale rupte, alte tipuri de revărsate sanghine intracerebrale) – Ș.L. Dr. A. Angheliescu

**Joi, 30.07., 2015:**

19. Sintează de actualități privind managementul integrat, complex (profilactic-terapeutic-recuperator – inclusiv îngrijiri/ nursing de recuperare) la bolnavi cu suferințe după leziuni nevraxiale severe, în stadiile postacut și subcronic/ cronic – **Prof. Dr. G. Onose**
20. Procese expansive intracraniene (tumori, abcese, hematoame extra/ intra-parenchimatoase, forme psdotumorale de accident vascular cerebral – AVC). Hipertensiunea intracraniană: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare și asistență medicală sau/și chirurgicală, complexă. Recuperarea post-operatorie a pacientului cu procese expansive intracraniene; particularități prognostice și ale programului de recuperare, în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional, ale pacientului – Ș.L. Dr. A. Angheliescu
21. Principale dispozitive asistive de tip ortetic utilizate în neurorecuperare – **Prof. Dr. G. Onose**
22. Particularități clinico-evolutive ale pacienților cu leziuni traumatice și netraumatice vertebro-mielo-radiculare la nivel cervical: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare, asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator, în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional, ale pacientului – Ș.L. Dr. A. Angheliescu

**Vineri, 31.07., 2015:**

23. Patologia degenerativă disco-vertebrală cu risc neurochirurgical: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare, asistență medicală complexă, pre- și post-operator; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator, în funcție de contextul stadial și clinico-funcțional, ale pacientului – **Prof. Dr. G. Onose**
24. Particularități clinico-evolutive ale pacienților cu leziuni traumatice și netraumatice vertebro-mielo-radiculare la nivel toracal și lombo-sacrat: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare, asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator, în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional, ale pacientului – Ș.L. Dr. A. Angheliescu
- Demonstrații practice: principale demersuri kinetoterapice utilizate în neurorecuperare – Fizio-Kinetoterapeut Principal Florin Marinescu și Kinetoterapeut Principal Ionuț Colibășeanu
25. Leziuni traumatice și netraumatice: radiculare, plexale cervico-brahiale și tronculare emergente, nervoase periferice: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare, asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator, în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional, ale pacientului – **Prof. Dr. G. Onose**

**Sâmbătă, 01.08., 2015:**

26. Disfuncții viscerale și somatice neurogene în afecțiuni neurochirurgicale/ neurologice: respiratorii și endocrino-metabolice: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare, asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator, în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional, ale pacientului – Ș.L. Dr. A. Angheliescu
27. Aspecte de recuperare/ reabilitare și re-inserție socio-familială și profesional-vocațională la pacienții sechelari după leziuni severe ale sistemului nervos. Elemente legislative referitoare la protecția persoanelor cu handicap (nevoi speciale), în context (integrat) european – Ș.L. Dr. A. Angheliescu
28. Leziuni traumatice și netraumatice: radiculare, plexale lombo-sacrate și tronculare

emergente, nervoase periferice: etiologie, elemente de taxonomie, semiologie, evaluare, asistență medicală complexă; particularități prognostice și ale programului fizical-kinetic-recuperator, în funcție de contextul etio-patogenic și clinico-funcțional, ale pacientului – **Prof. Dr. G. Onose**

#### Bibliografie selectivă

1. „*Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie - teste*” Gelu Onose, Gh Chiriti, Editura Universitara Carol Davila, București, **2000**
2. „*Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie - Noțiuni de Bază și Actualități*” vol. I, Gelu Onose, Editura Medicală, București, **2007**
3. „*Recuperare, Medicină Fizică și Balneoclimatologie - la adulți și vârstnici - și Geronto-Geriatrie: întrebări și răspunsuri*” Gelu Onose, A.V. Ciurea (în colaborare cu Gh Chiriti) , Editura Viata Medicala Romaneasca, București, **2007**
4. „*Compendiu de Neuroreabilitare - la adulți, copii și vârstnici*” Editori coordonatori Gelu Onose, Liliana Padure; Editura Universitara “Carol Davila”, Bucuresti, **2008**
5. „*Ghid de diagnostic, tratament și reabilitare în suferințe după traumatisme vertebro-medulare*” (Editor: Prof. Univ. Dr. Gelu Onose; Co-editor: Șef de Lucrări Univ. Dr. Med. Aurelian Anghelescu; Autori: Prof. Univ. Dr. Gelu Onose; Șef de lucrari Univ. Dr. Med. Aurelian Anghelescu) Platforma de Ghiduri de bună practică medicală pentru specialitatea Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie (2011) – Premiat cu Diploma `Carol Davila`
6. „*Ghid de diagnostic, tratament și reabilitare în afectări de nervi periferici*” (Conf. Univ. Dr. Liliana Pădure) I. Andone, M. Axente, M. Badea, C. Chendreanu, M. Haras, C.F. Ion, A.S. Mihăescu, A. Mirea, A. Nechita, G. Onose., L. Onose, L. Pădure, Cr. Popescu, A. Spînu
7. „*Ghid de diagnostic/evaluare, principii terapeutice și neuroreabilitare în suferințe după traumatisme cranio-cerebrale*” (Editor: Prof. Univ. Dr. Gelu Onose; Co-editor: Șef de Lucrări Univ. Dr. Med. Aurelian Anghelescu; Autori: Prof. Univ. Dr. Gelu Onose; Șef de lucrari Univ. Dr. Med. Aurelian Anghelescu) Platforma de Ghiduri de bună practică medicală pentru specialitatea Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie (2011) – Premiat cu Diploma `Carol Davila`
8. „*Întrebări și răspunsuri din Recuperare/ NeuroReabilitare, Medicină Fizică și BalneoClimatologie – la adulți și vârstnici – și din Geronto-Geriatrie*” (Carte/ ediție restructurată, revizuită și adăugită), sub red.: **Gelu Onose** (autor principal și editor coordonator), Editura Universitara “Carol Davila”, Bucuresti, 2010
9. „*Tratat de Chirurgie*” (Ediția a II-a) – sub red. **Popescu I, Ciuce C** (“*Textbook of Surgery*” – **Coord. Eds. Popescu I, Ciuce C**) – Vol. VI: Neurochirurgie (coord. Florian I Ș, Popeată I)/ **Vol. VI: Neurosurgery** (eds. **Florian I Ș, Popeată I** – **Cap. 7.5.: ”Noțiuni sintetice de management neuroreabilitativ în statusuri post traumatisme cerebrale” (Chap. 7.5.: ”Synthetic elements of neurorehabilitative management in statuses after brain traumas”)** – **Onose G** – Editura Academiei Române (the Publishing House of the Romanian Academy), București, **2014**
10. **Capitolul ”Reabilitare în suferințe după traumatisme vertebro-medulare”** (editor coordonator Prof. Univ dr. Onose Gelu, autori: Gelu Onose, Aurelian Anghelescu și colab în **Neurochirurgie Volumul 2** (editor coordonator AV Ciurea) Editura Editura Medicala 2011 (ISBN 978 - 973-39-0720-6)
11. „*Neurologie și psihiatrie*” Aurelian Anghelescu, Gh. Vuzitas, Editura Carol Davila, Bucuresti, **2000**
12. „*Kinetoterapia profilactică, terapeutică și de recuperare*” S Benghe T., Editura Medicala, Bucuresti, **1987**
13. „*Recuperarea medicală la domiciliul bolnavului*”, S Benghe T., Editura Medicala, Bucuresti, 1987
14. „*Masajul în Kinetoterapie*” Sidenco Elena-Luminita, Ed. Fundatiei „Romania de maine” Bucuresti, 2003
15. „*Electroterapia. Aplicații în medicina sportivă și în kinetoterapie*” Sidenco Elena-Luminita, Ed. Fundatiei „Romania de maine” Bucuresti, **2005**
16. „*Cateea alba a specialității de medicina fizică și de reabilitare în Europa, produsă de secțiune de medicina fizică și reabilitare UE a medicilor spacialisti (UEMS) în colaborare cu Academia Europeana de Reabilitare Medicala și Societatea Europeana de Medicina Fizică și de Reabilitare*” Bardot A., Bensossan L., Berteanu M. și col., Ed. Universitara „Carol Davila”, Burcuresti, **2006**
17. „*Fiziokinetoterapia și recuperarea medicală*” Iaroslav Kiss, Editura Medicala, Bucuresti, 1999
18. „*Physical Medicine & Rehabilitaton*” (third edition), Braddom R., Buschbcher R.M., Ed. W.B. Saunders Company, Philadelphia SUA **2007**
19. „*Rehabilitaton Medicine*” De Lisa A. (IV-th edition) Lippincot Raven Publisher, **1998**
20. „*DeLisa's Physical Medicine & Rehabilitation Principles and Practice*” Frontera WR, DeLisa JA,

Gans BM et al. (Eds.), Fifth Edition, Vol. I, Woltres Kluwer Health. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia, USA, 2010

<b>Modul de transmitere a informațiilor</b>	
<b>Forme de activitate</b>	<b>Metode didactice folosite</b>
Curs	Expunerea interactivă a materialului conform programei analitice, folosind prezentari powerpoint, eventual filme didactice. Discutii aplicate cu participanții la curs La finalizarea cursului – verificarea cunoștințelor transmise cursanților, prin formula modernă a testelor-grilă, cu variante multiple de răspuns
<b>Evaluare:</b> teste-grilă cu variante multiple de răspuns	

iunie, 2015

Lector Principal și Coordonator curs:  
**PROF. UNIV. DR. GELU ONOSE**

Partener Co-Organizator Curs,  
**Conf. Univ. Dr. Camelia Ciobotaru**